

**PETYCJA MIESZKAŃCÓW Poznań, 8 czerwca 2025 r. W SPRAWIE NADMIERNEGO
HAŁASU TRAMWAJOWEGO NA ODCINKU UL. ZAGRODNICZA – UL. WÓJTOWSKA
W POZNANIU**

Do: Prezydenta Miasta Poznania

Do wiadomości: Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu MPK Poznań Sp. z o.o. Wydziału Ochrony Środowiska UMP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Szanowni Państwo,

My, niżej podpisani mieszkańcy ulic Zagrodniczej, Wójtowskiej i okolicznych rejonów Poznania, składamy niniejszą petycję w sprawie nadmiernego hałasu i drgań generowanych przez tramwaje kursujące w naszej okolicy.

1. OPIS PROBLEMU

Przez wskazany odcinek torowiska kursują dwie linie tramwajowe: nr 3 oraz nr 10. Analiza szacunkowa wykazała, że w ciągu tygodnia odnotowuje się łącznie około 2240 przejazdów tramwajów (zsumowane dla obu kierunków), z czego aż 272 przypada na porę ciszy nocnej (22:00–6:00). Szczegółowe dane przedstawiają się następująco:

- Poniedziałek–piątek: 1820 kursów (w tym 220 w godzinach ciszy nocnej),
- Sobota: 226 kursów (w tym 34 nocą),
- Niedziela: 194 kursów (w tym 18 nocą).

Łączna liczba przejazdów w porze nocnej wynosi zatem 272 tygodniowo, co stanowi poważne i powtarzalne źródło zakłócenia ciszy nocnej oraz komfortu życia mieszkańców. W godzinach szczytu (6:00–9:00 i 14:00–18:00) tramwaje obu linii kursują naprzemiennie co 10 minut, co oznacza średni odstęp co 5 minut w jednym kierunku i co 2,5 minuty w obu kierunkach łącznie. Dodatkowo, hałas tramwajowy kumuluje się z ruchem samochodowym na sąsiednich ulicach, co powoduje przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu i ciągłe obciążenie akustyczne mieszkańców. Ze względu na łukowaty charakter przebiegu torowiska w tym rejonie, tramwaje są zmuszone do częstego hamowania i ruszania, co generuje dodatkowe drgania i hałas, szczególnie dokuczliwe dla budynków znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie torów.

Ruch tramwajowy na trasie przebiegającej między ul. Zagrodniczą a ul. Wójtowską powoduje znaczne uciążliwości akustyczne i wibracyjne. Szczególnie dokuczliwe są:

- pisk szyn na łukach,
- stukot tramwajów na rozjazdach,
- drgania przenoszące się na sąsiednie budynki,
- hałas we wczesnych godzinach porannych i nocnych (od ok. 4:30 do 6:30 oraz po godz. 22:00).

W promieniu 150–200 metrów od torowiska mieszka ponad 300 osób. Dziennie przez ten odcinek przejeżdża około 364 tramwajów (w obu kierunkach). Hałas występuje z dużą częstotliwością i jest odczuwalny jako zjawisko ciągłe.

2. ARGUMENTY SPOŁECZNE

Szczególnie narażeni na skutki hałasu są:

- małe dzieci (problemy ze snem, koncentracją),
- osoby starsze (w tym samotne),
- osoby przewlekle chore (m.in. nadciśnienie, depresja, schorzenia neurologiczne),
- osoby pracujące zdalnie w domach.

Uciążliwość akustyczna oraz wibracje wpływają na zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców oraz powodują obniżenie wartości nieruchomości.

Dodatkowo, w naszej ocenie, ciągła ekspozycja na hałas tramwajowy stanowi naruszenie podstawowego prawa człowieka do życia w ciszy i spokoju. W XXI wieku jako mieszkańcy dużego europejskiego miasta mamy prawo oczekiwać, że transport publiczny będzie nie tylko sprawny, ale i przyjazny dla otoczenia. Zaniechanie działań w tym zakresie to lekceważenie potrzeb całej społeczności lokalnych.

3. OCHRONA OBSZARU NATURA 2000 – PARK CYTADELA

Odcinek torowiska przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Cykada — objętego ochroną w ramach sieci Natura 2000 jako obszar „Fortyfikacje w Poznaniu” (kod PLH300005). Teren ten stanowi ważne siedlisko chronionych gatunków nietoperzy, w tym mopska zachodniego i noka dużego, dla których cisza i brak wibracji są kluczowe. Hałas i drgania mogą w istotny sposób pogarszać warunki bytowe tych ssaków.

4. WYEKSPLOATOWANE TOROWISKO = WYŻSZE KOSZTY

Stan torowiska wskazuje na znaczne zużycie infrastruktury. Skutki:

- wzrost emisji hałasu i drgań,
- wyższe koszty napraw i eksploatacji (nawet o 30–50% wyższe niż dla zmodernizowanego torowiska),
- szybsze zużycie taboru,
- spadek bezpieczeństwa ruchu,
- częstsze awarie i doraźne remonty.

W wielu miastach (m.in. Kraków, Wrocław) wdrożono rozwiązania redukujące hałas, takie jak smarownice szyn, maty antywibracyjne czy ekrany akustyczne. Poznań nie powinien pozostawać w tyle, zwłaszcza w terenach gęsto zamieszkałych i objętych ochroną przyrodniczą.

5. INFORMACJE O WCZEŚNIEJSZYCH ZGŁOSZENIACH

Mieszkańcy już wcześniej wielokrotnie zgłaszali problem hałasu do MPK i ZTM. Dotychczasowe działania były jednak niewystarczające, a problem się pogłębia. Dlatego składamy niniejszą petycję w formie oficjalnej.

6. NASZE WNIOSKI

zakresie działań naprawczych oczekujemy zastosowania sprawdzonych i ogólnodostępnych rozwiązań technicznych, w tym:

- instalacji automatycznych smarownic torowych na łukach torowiska w rejonie ul. Zagrodniczej i Wójtowskiej, które poprzez ograniczenie tarcia pomiędzy kołem tramwaju a główką szyny pozwalają zredukować charakterystyczny pisk, wibracje oraz zużycie toru. Rozwiązanie to może przynieść redukcję hałasu na poziomie 6–10 dB i jest stosowane w Krakowie, Gdańsku, Wrocławiu i innych miastach;
- przeprowadzenia profilaktycznego szlifowania torowiska na wskazanym odcinku, co pozwala na wyrównanie powierzchni tocznej szyn, usunięcie falistości kontaktowej i redukcję stuków oraz drgań. Zabieg ten stosowany regularnie (co 2–4 lata) umożliwia obniżenie hałasu o 3–7 dB oraz wydłuża żywotność infrastruktury torowej i taboru;
- przeglądu geometrii torowiska i oceny konieczności jego korekty w punktach o szczególnej emisji hałasu i drgań.

Zwracamy się również z prośbą do Rady Osiedla oraz radnych miejskich o zaangażowanie się w rozwiązanie problemu. Uważamy, że kwestie dotyczące komfortu akustycznego, ochrony przyrody i jakości transportu publicznego powinny być regularnie omawiane z udziałem mieszkańców.

Wnosimy również o udostępnienie:

- ostatnich pomiarów hałasu i drgań z tego odcinka torowiska,
- informacji na temat planowanych remontów i działań modernizacyjnych,
- danych dotyczących analiz wpływu tramwajów na sąsiedni obszar Natura 2000.

Podkreślamy, że mieszkańcy tej części miasta powinni być traktowani na równi z innymi dzielnicami, gdzie torowiska były już wyciszane. Nierówność w jakości środowiska życia nie powinna mieć miejsca w nowoczesnym mieście.

Wnioskujemy o:

Dodatkowo apelujemy o wprowadzenie regularnych konsultacji społecznych z mieszkańcami w sprawach dotyczących modernizacji infrastruktury tramwajowej w dzielnicach o dużym zagęszczeniu zabudowy mieszkaniowej. Głos lokalnych społeczności powinien być systematycznie uwzględniany przy planowaniu inwestycji miejskich oraz reorganizacji tras komunikacji publicznej.

Wnioskujemy o:

1. przeprowadzenie pomiarów hałasu i drgań w rejonie ul. Zagrodniczej i Wójtowskiej,
2. zastosowanie środków technicznych ograniczających hałas (smarownice, maty wibroizolacyjne, ekrany akustyczne),
3. ograniczenie ruchu tramwajowego w godzinach nocnych (22:00–6:00),
4. uwzględnienie sąsiedztwa obszaru Natura 2000 w planach inwestycyjnych i eksploatacyjnych,
5. przedstawienie harmonogramu modernizacji torowiska — nie później niż do końca III kwartału 2025 r.,

6. wprowadzenie systemu cyklicznego monitoringu poziomu hałasu i publikację wyników w trybie publicznym.

7. PODSTAWY PRAWNE

- art. 74 ust. 1 Konstytucji RP,
- art. 113, 115 i 147a ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556),
- art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu,
- dyrektywa 92/43/EWG (siedliskowa),
- ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195).

8. ARGUMENTACJA EKSPERCKA

Poniżej przedstawiamy uzupełniające argumenty środowiskowe, zdrowotne i ekonomiczne, które uzasadniają konieczność podjęcia działań przez władze miasta:

A. Argumenty środowiskowe i zdrowotne:

- Wytyczne WHO z 2018 r.: Hałas powyżej 53 dB w dzień i 45 dB w nocy stanowi zagrożenie zdrowotne (nadciśnienie, bezsenność, zaburzenia koncentracji u dzieci).
- Ochrona nietoperzy w Cytadeli: Gatunki jak mopek zachodni i nocek duży są objęte ochroną UE, a hałas i wibracje wpływają negatywnie na ich bytowanie.

B. Argumenty ekonomiczne:

- Koszty eksploatacji starych torowisk: nawet o 30–50% wyższe niż zmodernizowanych.
- Wzrost awaryjności i zużycia taboru.
- Spadek wartości nieruchomości w rejonie o wysokim natężeniu hałasu (nawet o 5–15%).

D. Argumenty społeczne:

- Uciążliwość szczególnie dla dzieci, seniorów i osób chorych.
- Nierówne traktowanie dzielnic: w innych rejonach Poznania zastosowano skuteczne środki wyciszające.
- Obowiązki gminy wynikające z art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (prowadzenie polityki społecznej).

9. WEZWANIE DO PODJĘCIA DZIAŁAŃ I KLAUZULE KOŃCOWE

Zważywszy na wskazane argumenty prawne, zdrowotne i środowiskowe, mieszkańcy wzywają Miasto Poznań do podjęcia niezwłocznych i konkretnych działań w terminie nie dłuższym niż 90 dni od daty otrzymania niniejszej petycji — zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o petycjach.

W szczególności:

- wnosimy o przygotowanie programu działań naprawczych w rozumieniu art. 119 ustawy Prawo ochrony środowiska, mającego na celu ograniczenie hałasu komunikacyjnego generowanego przez tramwaje na odcinku między ul. Zagrodniczą a ul. Wójtowską,
- oczekujemy odniesienia się do danych zawartych w strategicznej mapie hałasu Miasta Poznania, która wskazuje przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w rejonach komunikacyjnych,
- wskazujemy na obowiązek władz lokalnych wynikający z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym — zapewnienia ładu przestrzennego, ochrony środowiska oraz organizacji transportu publicznego w sposób zapewniający godne warunki życia mieszkańców,
- podkreślamy, że niedopełnienie powyższych obowiązków może zostać uznane za naruszenie zasad dobrej administracji i prawa mieszkańców do bezpiecznego środowiska (art. 6 i 74 Konstytucji RP),
- w przypadku braku realnej odpowiedzi lub działań, rozważymy wystąpienie do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz właściwych organów nadzoru środowiskowego, w tym WIOŚ i RDOŚ,
- deklarujemy gotowość do udziału w konsultacjach społecznych, komisjach lokalnych i pracach zespołów ds. infrastruktury, jeżeli Miasto przewiduje taką formę współpracy.
- Przypominamy, że frezowanie torowiska zostało zalecone przez dr inż. Wojciecha Oleksiewicza w analizie dla MPK z dnia 29 czerwca 2017 r., jednak do tej pory żadne z tych zaleceń nie zostało wdrożone. Już w 2017 r. — według analizy dr inż. W. Oleksiewicza — zmierzone wartości przyspieszeń drgań przekraczały progi komfortu określone w normie PN-B-02170:2016 „Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach”. Od tamtej pory na tej trasie wprowadzono nowy, cięższy i dłuższy tabor (m.in. Moderus Gamma i Siemens Combino o masie własnej powyżej 40 t), który generuje jeszcze wyższe amplitudy drgań, pogarszając warunki bytowe mieszkańców i zwiększając ryzyko uszkodzeń budynków.

11.DZIAŁANIA NA POZIOMIE UNII EUROPEJSKIEJ

W przypadku bezczynności władz lokalnych i krajowych mieszkańcy zapowiadają skorzystanie z dostępnych mechanizmów unijnych:

- **Skarga do Komisji Europejskiej (DG ENV)** na podstawie art. 258 TFUE – zarzut naruszenia dyrektyw 2002/49/WE (hałas środowiskowy) oraz 92/43/EWG (Natura 2000) wobec Polski;
- **Petycja do Parlamentu Europejskiego (Komisja PETI)** z wnioskiem o wysłuchanie publiczne i wezwanie Rządu RP do przyjęcia planu działań naprawczych zgodnie z art. 119 POŚ;
- **Wystąpienie do Aarhus Convention Compliance Committee** – jeśli odmówiono dostępu do informacji środowiskowej lub udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych.

Deklarujemy przygotowanie kompletnego materiału dowodowego (mapy hałasu, ekspertyzy, dokumentacja fotograficzna) oraz gotowość do współpracy z organizacjami pozarządowymi i europosłami w celu nagłośnienia sprawy na forum UE.

10. ZAŁĄCZNIKI

- zdjęcia i filmy dokumentujące przejazdy tramwajów i ich uciążliwość,
- mapa lokalizacji torowiska w odniesieniu do zabudowy mieszkalnej i Parku Cytadela,
- lista podpisów mieszkańców.

Z poważaniem, Mieszkańcy ulic Zagrodniczej, Wójtowskiej i okolic

LISTA PODPISÓW MIESZKAŃCÓW